

Lausunto

Rautatiepuistokatu 7

Asiointikunta Pori	Hakemuksen vaihe Hakemus jätetty
Kiinteistötunnus 609-9-64-2	Hakemus jätetty 02.10.2025
Asiointitunnus LP-609-2025-00374	Käsittelijä Lönnerberg Mikko
Hankkeen osoite Rautatiepuistokatu 7	Hakija Kiinteistö Oy Domus Arctopolis
Toimenpiteet Koko rakennuksen käyttötarkoituksen muutos tai merkittävä korjaaminen	

Lausunto

Lausunnon pyyntöpäivä 24.11.2025	Kuvaus Museon lausunto
Lausunnon antopäivä 28.11.2025	Lausunnon antaja Sanna Kuusikari
Lausuntoteksti Porin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Rautatiepuistokatu 7, niin kutsutun entisen poikien ammattikoulun valimo- ja autokorjaamorakennuksen peruskorjauksesta. Laaja peruskorjaus kattaa muun muassa alapohjarakenteiden uusimisen, kevyiden väliseinien purun ja uudelleen rakennuksen, lämmön- ja vedeneristeiden uusimisen, vesikaton uusimisen sekä julkisivujen uusimisen ”alkuperäistä” vastaavalla tavalla. Julkisivujen osalta toteutettaisiin puhtaaksimuuraus, vanhat ikkunat ja ikkunapellitykset sekä ikkunoiden aukkopalkit uusittaisiin.	

Suunnitelmana on tehdä kaksi uutta ovikatosta sekä joitakin julkisivujen aukotusmuutoksia. Myös koko talotekniikka uusitaan.

Peruskorjauksen kohteena olevan rakennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Martas & Lappi-Seppälä vuonna 1950. Kokonaisuuteen kuului varsinainen koulurakennus, jossa toimii nykyään Palmgren-konservatorio. Toimisto suunnitteli samaan aikaan myös viereistä Riihikedon arava-aluetta. Ammattikoulun piirustukset allekirjoitti arkkitehti Iikka Martas. Rakennuksen tilavuudeksi suunniteltiin 44 300 m³, josta koululle osoitettiin 16 700 m³, työpajasiiville 21 550 m³ ja valimolle sekä autokorjaamolle 6050 m³.

Poikien ammattikoulu valmistui syksyllä 1952 vuonna 1938 valmistuneen tyttöjen ammattikouluksi muutetun rakennuksen naapuriin, tuolloin vielä melko aution Rautatienpuistokadun varrelle.

Koulun vihkiäisiä vietettiin 22.2.1953. Koulussa aloittivat metalli-, konekorjaus-, puutyö-, maalaus-, parturi- ja räätälielinjat. Metall- ja konekorjauslinjat sijoituivat itäsiipeen ja sisäpihan ns. valimorakennukseen. Valimona rakennus toimi vain vähän aikaa, ja toiminta vaihtui sivistysalan toimijoiden käyttöön, ja vuonna 2005 rakennuksen itäosa korjattiin toimitiloiksi Porin tekniselle toimielimelle. Vuonna 2020 rakennuksen käyttö kiellettiin sen puutteellisen terveysturvallisuuden vuoksi.

Vanha valimosali on säilyttänyt pääosin alkuperäisen ilmeensä. Vesikatteen lisäksi osa ikkunoista on vaihdettu vuoden 2005 peruskorjauksessa, ja osa ikkunoista on levytetty umpeen. Rakennuksen massa ja aukotus ovat kuitenkin säilyneet. Jussi TwoSeven on toteuttanut rakennuksen itäjulkisivulla suurikokoisen muraalin.

Rakennuksesta toteutettiin vuonna 2023 rakennushistoriaselvitys, jonka laativat Mikko Uotila, Vilja Tuohisto-Kokko ja Pekka Nikonen (Arkkitehtisuunnittelu Mikko Uotila Oy). Selvityksen mukaan mm. rakennuksen alkuperäiset ikkunat ovat huonokuntoiset ja vesipellitykset ruostuneet eivätkä kallistukset ole riittäviä. Rakennusten ulkoseinät ovat pääosin tiili-kevytbetonitiili-tiilirakenteisia, mutta sokkelirakenteiden kohdalla ikkunoiden alapuolella rakenteessa on käytetty lämmöneristeenä sementtilastuvillaa. Rakennuksen julkisivut ovat kärsineet kosteudesta, ja niissä rakenneavauskohdissa on ollut aistittavissa mikrobiperäistä hajua ja paikoin avauskohdilla on havaittu rakenteissa olevan rakennusaikaista muottilautaa.

Rakennushistoriaselvityksen mukaan valimorakennus on ajalleen tyypillinen koulurakennus, ja se edustaa tunnistettavaa 1950-luvun julkista rakentamista. Alkuperäinen tiili- ja liuske kiviverhous on säilynyt koko rakennuskokonaisuudessa. Rakennuksen arvo perustuu yhtenäisiin julkisivumateriaaleihin ja säilyneeseen massoitteeluun. Rakennuskokonaisuuden luonne ja suhde ympäristöön on säilynyt ennallaan. Ammattikoulu muodostaa jatkeen Riihikedon koulukortteleille ja täydentää aluetta 1950-luvulle ominaisella rakennustyyllillä, jonka ulkoasun piirteitä ovat kahitiilinen

julkisivu keltaisin saumoin sekä liuskekivisokkeli.

Vanha valimosali on osa Riihikedon koulukortteleita ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (rky).

Satakunnan maakuntakaavassa kohde on osoitettu rky-alueeksi, sekä lisäksi maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi, Porin koulukorttelit, Riihiketo. Kohteita koskee suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Porin kantakaupungin yleiskaavassa (2000) kohde on osoitettu kaupunki- tai kyläkuvallisesti arvokkaaksi alueeksi, sekä lisäksi merkinnällä s-1, alue, jonka rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot tulee säilyttää kaupunkikuvassa. Kohde on myös suojeltu, ja mainittu kaavaselostuksessa numerolla 5, Riihikedon koulukorttelit.

Asemakaavassa vuodelta 1999 kohdetta ei ole osoitettu suojeltavaksi.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo pitää erittäin hyvänä rakennuksen kunnostamista käyttöön. Samalla peruskorjaushanke toteuttaa Porin kaupunkistrategiaa resurssiviisasta kiertotaloudesta.

Peruskorjaus on suunniteltu niin, että lähtökohtana on rakennuksen ominaispiirteiden ja massan säilyttäminen. Kulttuurihistoriallisten rakennusten arvo perustuu niiden alkuperäisiin rakennusmateriaaleihin, mutta vanhan valimosalin osalta rakennus on todettu terveysturvallisuuden kannalta puutteelliseksi. Ratkaisuksi on esitetty ulkoseinärakenteen uusimista julkisivumuurauksineen alkuperäistä vastaavaksi.

Satakunnan Museon näkemyksen mukaan rakennus menettää osan sen alkuperäisyydestä, mutta rakennuksen massa ja päärakennuksen kanssa yhteneväisenä pysyvä julkisivumateriaali kuitenkin säilyttävät rakennuksen osana rky-alueen kokonaisuutta. Julkisivumateriaalit tulee valita väriykseltään ja mitoiltaan alkuperäisen mallin mukaisesti, jotta yhtenäisyys muuhun kiinteistöön säilyy. Tarvittaessa materiaalit tulee katselmoida työmaalla. Julkisivujen uudet ilmanvaihtosäleiköt tulee sovittaa julkisivujen sävyyn.

Julkisivusuunnitelmien mukaan ikkunoiden värit tulisi olemaan joko tummanruskea tai

valkoinen. Mikäli kaikki ikkunat uusitaan, väri säilyisi tummanruskeana. Jos olemassa olevat ikkunat säilytetään, olisi värinä valkoinen. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan vuonna 2005 uusitut ikkunat eivät voi olla vielä käyttöikänsä päässä. Kestävän kehityksen mukaisesti vain korjauskelvottomat ikkunat tulisi uusia.

Rakennuksen lännen puoleiselle julkisivulle on osoitettu yläkerran IV-konehuoneeseen johtava viereisiä ikkunoita isompi aukko. Museon näkemyksen mukaan ikkunan tulisi olla kooltaan samankokoinen olemassa olevien ikkunoiden kanssa ja ikkunan puitejakoon kiinnittää huomiota, niin, että se vastaa olemassa olevien puitejakoa. Länsijulkisivulle on osoitettu suunnitelmissa uusi oviaukko, mutta julkisivupiiroksissa ei ole mainintaa oven materiaalista. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan uusi ovi tulisi sovittaa rakennuksen 1950-luvun rakennustyyliin. Samalla tulisi tarkastella rakennusta kokonaisuutena ja mikäli vanhoja ovia uusitaan peruskorjauksen yhteydessä, tulisi uudet ovet olla tyyliltään samanlaisia ja sovittaa rakennuksen alkuperäiseen arkkitehtuuriin sopivaksi.

Muilta osin Satakunnan Museolla ei ole huomautettavaa suunnitelmiin.

Lausuntotieto

lausunto

Liitteet

0 kpl